

ЩОДО ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АДВОКАТА ЗА ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЕТИЧНИХ ПРАВИЛ

У наш час, проблеми із надання неякісної правової допомоги залишаються актуальними та потребують невідкладного реагування із боку правників-професіоналів. Сучасний адвокатський корпус повинен слідувати принципам верховенства права, сумлінності й доброчесності.

Дослідження у сфері юридичної відповідальності за порушення ПАЕ тривалий час зосереджувалися навколо проблем дисциплінарної відповідальності.

Відтак, використання наукового підходу до розв'язання цієї проблематики викликає потребу у послідовному з'ясуванні таких питань:

- а) сутності юридичної відповідальності у цілому;
- б) дисциплінарної відповідальності адвоката за порушення ПАЕ;
- в) особливостей інших видів юридичної відповідальності за порушення ПАЕ.

При цьому відповіді на попередні питання є передумовою відповіді на наступні.

Юридична відповідальність – одна з головних ознак права, необхідний елемент державно-правової системи. Застосування юридичної відповідальності спрямовано на упорядкування суспільних відносин, закріплення навичок правомірної поведінки як з поваги до закону, так і прагнення запобігти притягнення до юридичної відповідальності. Це стосується різних видів відповідальності: кримінальної, дисциплінарної, адміністративної і якоюсь мірою – заходів громадського впливу.

Сам по собі термін «відповідальність» використовується у позитивному і негативному розумінні.

У позитивному розумінні відповідальність – це покладений на когось або взятий на себе обов'язок відповідати за певну ділянку роботи, справу чи за чийсь вчинки, слова, серйозність, важливість справи, моменту тощо. Позитивну відповідальність розуміють як «активний аспект» відповідальності, в якому вона є усвідомленням особою свого місця в суспільстві, ролі у суспільному прогресі, особистої участі у справах суспільства і дер-

жави; своєрідним моральним і політичним регулятором поведінки; показником розуміння обов'язку перед суспільством і державою, характеру і виду зв'язків, у яких живе і діє людина; почуттям морального та суспільного обов'язку; переконаністю в необхідності дотримання законів, недопущенням вчинення правопорушень [1, С. 165].

На відміну від позитивної юридичної відповідальності, негативна або ретроспективна відповідальність стосується не майбутньої, а минулої поведінки індивіда, пов'язана із застосуванням засобів юридичних санкцій.

Ю. Шемшученко вважає юридичну відповідальність видом соціальної відповідальності, сутність якої полягає у застосуванні до правопорушників (фізичних та юридичних осіб) передбачених законом санкцій, що забезпечуються у примусовому порядку державою [2, с. 437]. Соціальний характер юридичної відповідальності проявляється у тому, що вона застосовується в інтересах суспільства. Адміністративна відповідальність – вид юридичної відповідальності громадян і службових осіб за вчинені ними адміністративні правопорушення [2, с. 45].

О. Лейст називає юридичною відповідальністю застосування заходів державного примусу до правопорушників для відновлення порушеного правопорядку і (або) покарання особи, яка вчинила правопорушення [2, с. 469]. Юридичної відповідальності немає і не може бути за межами діючого права. Як і правове регулювання у цілому, юридична відповідальність є можливою лише там, де об'єктивно існує доказовість і виконуваність правовідносин засобами юридичного процесу [3, с. 483].

Таким чином, визначення юридичної відповідальності, наведені в літературі, містять численні повтори. Настання юридичної відповідальності завжди пов'язано з виданням акта застосування норми права, якою передбачено юридичну відповідальність стосовно конкретної особи. Зазначеним актом особа може бути визнана винною у правопорушенні і притягнутою до відповідальності, а в разі відсутності для цього підстав – звільняється від відповідальності.

Отже, заходи відповідальності застосовуються компетентними органами влади або їх посадовими особами. Притягнення до відповідальності має бути законним і справедливим на основі принципу верховенства права.

Джерела:

1. Черноп'ятов С. В. Позитивна юридична відповідальність як методологічна та наукова категорія. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 164–171.

2. Шемшученко Ю. С. Юридична енциклопедія. Т.1. К.: Українська енциклопедія. 1999. 672 с.
3. Проблемы теории государства и права: уч. пособ. М.: «Проспект», 1999. 504 с. (Лейст 1999). С. 469.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» А. В. Кубасько.

Храпенко О. О.

доцент кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури,
Національний університет
«Одеська юридична академія»,
кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ АДВОКАТА У СПРАВАХ ПО ЗАХИСТУ СІМЕЙНИХ ПРАВ ПОДРУЖЖЯ

Розірвання шлюбу – це формальне припинення дійсного шлюбу між подружжям. Від розірвання шлюбу варто відрізняти визнання шлюбу недійсним у судовому порядку і припинення шлюбу через смерть одного із подружжя: чоловіка або дружини.

В Україні у відповідності зі статтями 104–115 Сімейного кодексу України розірвання шлюбу (розлучення) може бути здійснене за заявою одного або обох: чоловіка і дружини. Слід зазначити, що законодавство України термін «розлучення» замінило терміном «розірвання шлюбу» [2].

Шлюб розривається в органах реєстрації актів цивільного стану (РАЦС) за згодою чоловіка і дружини, які не мають спільних неповнолітніх дітей. Такі органи державної реєстрації актів цивільного стану існують в Україні, та в ряді інших країн для фіксації народжень, шлюбів, розлучень та смертей громадян країни (або інших осіб). Відділами РАЦС є структурні підрозділи Міністерства юстиції України, які діють на підставі Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану».

Шлюб може бути розірваним незалежно від наявності спільних неповнолітніх дітей, у випадку якщо один із подружжя визнаний судом безвісно відсутнім або недієздатним або засуджений за вчинення злочину до позбавлення волі на строк не менш як три роки.